

Nieuwsbrief WBG Waalwijk

Elfde jaargang, nummer 4 2020

Weidevogelbeschermingsgroep Waalwijk
werkzaam in de gemeenten Waalwijk en Heusden
onder begeleiding van het Brabants Landschap

Coördinatoren: Harry Keijzer
tel. 06-14577845
hgkeijzer@gmail.com

Henk Bergmans
tel. 0416-338856
h.th.bergmans@home.nl

2 juli 2020

Het weidevogelseizoen 2020 zit er al weer op.

Behalve in ieders persoonlijke situatie, gooide het coronavirus dit seizoen ook roet in het eten van onze gezamenlijke weidevogelactiviteiten. Het werd geen roetzwart seizoen, maar wel één met een paar flinke vuile vegen er op. Allereerst moesten een aantal leden vanwege corona besluiten om op persoonlijke gronden niet of slechts in beperkte mate mee te doen aan het beschermingswerk. Gelukkig konden de meeste leden met inachtneming van de voorgeschreven veiligheidsmaatregelen wel een aandeel leveren en bijdragen aan het seizoenresultaat 2020. Verder moeten we vaststellen dat ook dit seizoen predatie het resultaat van ons werk erg negatief heeft beïnvloed. De vos en de kraai waren de weidevogels slecht gezind.

Met de nieuwsbrieven hebben we jullie geïnformeerd over de ervaringen en resultaten van onze afzonderlijke groepen en die van de totale groep. We doen dat ook weer met deze vierde en laatste brief van dit seizoen, waarbij we ons vooral richten op het eindresultaat.

Zoals blijkt uit de 'Boerenlandvogelmonitor' hebben inmiddels alle groepen hun laatste legselresultaten op de site ingevoerd. Lopende het seizoen heeft Antoon Muskens regelmatig de ingevoerde gegevens nagelopen, waar nodig geholpen of bijgestuurd en in overleg met de gegevensinvoerder correcties aangebracht. Inmiddels heeft hij ook de eindcontrole uitgevoerd. De legselgegevens voor het jaarverslag 2020 van onze groep liggen daardoor nu ook al bij het Brabants Landschap.

We startten met een nat voorjaar, maar al snel, 2e helft maart, werd het droog en dat bleef zo tot begin juni. Vooral de Kievitpullen uit de eerste legselronde hebben daar, door voedselgebrek, de nadelen van ondervonden. Gelukkig, ook voor onze agrariërs, viel er in juni weer regen, één dag zelfs ca 40 mm.

Sinds 2014 vonden we jaarlijks ruim 200 legsels, in 2017 zelfs 231 stuks. Dit jaar zijn we weer teruggevallen tot onder de 200. Dit ondanks het feit dat de groep van Ad Hooijmaijers (Waalwijk West) er dit jaar alleen al 92 scoorde, meer dan in enig eerder jaar. De andere groepen bleven hier ver bij achter. Voor de meeste groepen aan de oostkant van Waalwijk en in Heusden zet de eerder geconstateerde terugval door. Verder in deze nieuwsbrief komen we op de aantallen en ook op de aspecten verlies- en uitkomstpercentage terug.

We kunnen ook dit jaar terugzien op een goede samenwerking met onze agrariërs. Graag hadden we weer een contract afgesloten in het kader van de regeling 'Maatregelen voor de Kievit op bouwland'. Hoewel het er even naar uitzag dat dit bij groep 5 zou lukken, kwam het er toch niet van. Op een onbewerkte kruidenrijke akker met een royale grasstrook ernaast, moesten de ruim 30 pullen uit negen legsels toch nog het onderspit delven ten gunste van de ploegschaar. Dit voordat ze zich zelf konden redden. Jammer. Aan het einde van het seizoen geeft het natuurlijk ook een goed gevoel om her en der jonge vogels te zien. Hierover zijn echter amper berichten bij ons binnengekomen. Hierna gaan we nader in op de resultaten van onze zes afzonderlijke groepen en het totaalresultaat. Waar getallen tussen haakjes () geplaatst zijn, betreft het de gegevens van vorig jaar.

Resultaten

Groep 1 o.l.v. Antoon Muskens

In de Buitenpolder van Baardwijk vond deze groep in totaal 41 (53) nesten. Na de piek van vorig jaar, weer ongeveer net zoveel als in 2017. Toch een mooi aantal, zeker gezien het weer kleiner geworden gebied door industrieel gebruik.

Antoon en zijn mensen vonden 31 legsels van de Kievit, 3 scholeksters, 2 knobbelzwanen, 2 meerkoeten, 1 nijlgans, 1 kleine plevier en 1 patrijs. Vooral deze laatste twee legsels waren bijzonder omdat ze gevonden werden op stukjes ruig en/of nog ongebruikt industrieterrein en legsels van deze akkervogels nog niet eerder in ons gebied werden aangetroffen. Er gingen hier slechts 2 Kievitslegsels verloren door predatie en 1 legsel van een meerkoet door verlaten. Alle andere legsels kwamen uit. Het uitkomstpercentage was vorig jaar 92%, nu zelfs nog iets hoger, 93%. Weer een goed resultaat voor deze groep. Verder werden hier wat ganzen, wulpen, eenden en kwikstaarten gezien.

Kleine plevier

Patrijs

Foto's fotoboek Adri de Groot

Groep 2 o.l.v. Ad Hooijmaijers

Op het werkterrein van deze groep, aan de westkant van Waalwijk werden totaal 92 (74) legsels gevonden. Was er vorig jaar een toename met bijna 20 %, nu zelfs met 24% ten opzichte van vorig jaar. Weer overtreft de groep zichzelf! Ze vond bijna net zoveel legsels als de andere vier groepen samen. Er werden 87 nesten van de kievit gevonden, 2 van de scholeksters, 2 van de wulp en 1 meerkoet. Hiervan kwam helaas maar 42% uit, 39 legsels (36x van de kievit, 2x scholekster en 1x wulp). De overige 53 nesten gingen verloren, enkele (3) door verlatting, wat meer door werkzaamheden (17), maar vooral door predatie (33). Zoals bleek werd dit hoge predatieverlies vooral door de vos veroorzaakt. Dat was een grote domper voor de groep. De groep spotte daarnaast diverse andere akker- en weidevogels, reeën en hazen. De zeer gemotiveerde vogelaars van deze groep sloten het seizoen af met een kanovaart in de Biesbosch.

Het seizoen uit peddelen (in kano Albert en Tiny)

foto Gerard van Mierlo

Groep 3 o.l.v. Henk Pijnappels

Na de tegenslagen van de afgelopen jaren bij boer Kuijpers aan de oostkant van Waalwijk (heel veel predatie), begon de groep dit jaar met hoge verwachtingen in haar nieuwe gebied tussen de Sasweg en het westelijke industrieterrein van Waalwijk. Helaas was ook dit weer teleurstellend. In de vorige nieuwsbrieven deden we uitgebreid verslag van hun ervaringen daar, opgetekend door Henk. Het eindresultaat van dit seizoen was één kievitsnest en twee wulpennesten. Eén wulpenlegsel ging door werkzaamheden verloren. De twee andere legsels kwamen uit, maar zoals we in de vorige nieuwsbrief lazen, was de pullen maar een heel kort leven beschoren.

Uit het ei komen en op pad gaan langs de maïs

foto's Addy Pullens (I) en Gerard van Mierlo

Groep 5 o.l.v. Stans van Dongen

Op percelen langs de Overstortweg, vlak bij 'de appelboer', en op het Herptsche Veld werden totaal 24 (25) nesten gevonden. Het ging om 23 Kievitslegsels en één nest van een scholekster. Hiervan zijn 18 Kievitslegsels (75%) uitgebroed. De andere legsels zijn door predatie van kraaien verloren gegaan. Deze groep zag regelmatig een koppeltje patrijzen (Overstortweg) en meerdere gele kwikstaarten. Deze laatste recentelijk met jongen.

Groep 6 o.l.v. Henk Bergmans

Op het noordelijke deel van de Gorseweide werden 20 (24) nesten gevonden, te weten: 18 van de Kievit en 2 van een scholekster. Hiervan zijn 11 Kievitsnesten en de twee scholeksterlegsels uitgebroed. Zeven Kievitslegsels gingen verloren, 2 door predatie en 5 door werkzaamheden. Eén en ander levert een uitkomst op van 65%. Op dit deel van de Gorseweide werden naast weidevogels en hazen verder gespot: enkele patrijzen en, vooral langs de Hooibroeksesteeg, veel putters, de roodborsttapuit, gele en witte kwikstaarten, rietgors en een in een knotwilg nestelende boomkruiper.

Groep 7 o.l.v. Dick Pol

Op het zuidelijke deel van de Gorseweide werden 15 (22) nesten gevonden. Dus ook hier, net als op het noordelijke deel, weer wat minder legsels dan vorig jaar. Het waren er 12 van de Kievit en 3 van de scholekster. In tegenstelling tot vorig jaar (100% uit), nu forse verliezen (73%), bij de Kievit 9x door predatie en 1x door werk en bij de scholekster 1x door predatie. Ook hier waren de soms massaal aanwezige kraaien de predatoren. Naast een aantal van de bij groep 6 genoemde akkervogels, heeft Dick onlangs ook nog een koppeltje kwartels gehoord en gezien, maar het nestje niet kunnen lokaliseren.

Kwartel

Glassnijder

foto Gerard van Mierlo

Eindbeeld van het seizoen 2020

Dit jaar zal ons blijven als het coronajaar. Hopelijk krijgen we daar volgend jaar niet weer mee te maken. Een aantal van ons kreeg hierdoor vanwege extra gezondheidsrisico's ook bij het weidevogelwerk beperkingen opgelegd. Dat heeft ongetwijfeld het eindplaatje beïnvloed.

We hadden dit jaar heel wisselende weersomstandigheden. Aanvankelijk was het vrij nat, daarna normaal tot heel erg droog en op het eind kregen we een aantal heel overvloedige regenbuien. Vooral de pullen zullen daar veel hinder van hebben gehad. Door onze inzet en de medewerking van onze agrariërs komen we tot het volgende totaalresultaat. Samen vonden we 195 (220) nesten verdeeld over acht vogelsoorten. In onderstaand staatje het totale beeld.

Totaaloverzicht legsels 2020

Soorten	Totaal	Uit	Niet uit	% uit	Pred.	Werk	Verlaten
Kievit	172	97	75	56	50	22	3
Kleine plevier	1	1		100			
Knobbelzwaan	2	2		100			
Meerkoet	3	1	2	33		1	1
Nijlgans	1	1		100			
Patrijs	1	1		100			
Scholekster	11	9	2	82	2		
Wulp	4	2	2	50	1	1	
Totaal	195	114	81		53	24	4
% van bekend resultaat		58,5	41,5		27,2	12,3	2,0

We vonden dit jaar 172 Kievitsnesten, nog al wat minder dan in de afgelopen jaren, toen we meestal vlak bij of boven de 200 legsels zaten. We moeten terug naar 2013 voor een vergelijkbaar aantal (176). Er zijn dit jaar bovendien weinig pullen, laat staan vliegvlugge jongen gezien. Eén en ander zou kunnen wijzen op onvoldoende aanwas en een verder veroudering van onze Kievitspopulatie.

Het aantal nesten van de wulp (4) was het dubbele van dat van vorig jaar, maar nog altijd heel weinig. Het aantal scholeksternestten beweegt zich al jaren rond de tien. Dit jaar 9 stuks, dus dat is vrij stabiel. De andere genoemde soorten scoorden slechts één of enkele legsels. Het totale aantal legsels is met 25 afgenomen.

Vorig jaar hadden we een uitkomstpercentage van 70, het percentage dat noodzakelijk geacht wordt om de populatie op peil te houden. Helaas zitten we daar dit jaar met ruim 58% weer ver onder, wat ons 2 jaar geleden ook al overkwam. Het wordt vooral veroorzaakt door predatieverlies (27%) en werkzaamheden (13%) en voor een heel klein deel door verlaten (2%). Hadden de adviezen en tips van Anja Popelier van het Brabants Landschap, vorig jaar succes, dit jaar gingen we weer onderuit, waarbij vooral de vos en kraaien het struikelblok vormden.

Hieronder nog een overzichtje met de resultaten van de afzonderlijke loopgroepjes.

2020	Legsels	uit	Niet uit	niet uit <-----> niet uit		
				predatie	werk	verlaten
1. Antoon	41	38	3	2		1
2. Ad	92	39	53	33	17	3
3. Henk P.	3	2	1		1	
4. --						
5. Stans	24	18	6	6		
6. Henk B.	20	13	7	2	5	
7. Dick	15	4	11	10	1	
Totaal	195	114	81	53	24	4
Percentages	100	58,5	41,5	27,2	12,3	2,0

En verder.....

Afscheid Stans van Dongen

Voor Stans van Dongen was het, door gezondheidsproblemen, al een aantal jaren moeilijk om aan het veldwerk mee te doen. Zijn interesse bleef en hij en zijn Dinie lieten zich nog regelmatig op vrijdagmiddag bij groep 5 zien. Stans heeft onlangs besloten definitief te stoppen met het weidevogelbeschermingswerk, dat hij sinds het eerste uur, de oprichting van onze club in 2001, zo graag deed. Stans van deze plaats nogmaals hartelijk bedankt voor je langdurige betrokkenheid en inzet, ook als groepscoördinator!

Vakantie en evaluatieavond

We moesten dit jaar, gedwongen door het coronavirus, onze startavond in maart laten schieten. We zullen proberen in goed overleg met 'De Haven' de evaluatieavond wel door te laten gaan. Zo mogelijk in de eerste helft van september. Een nader bericht hierover volgt nog. We hopen jullie daar allemaal gezond en wel aan te treffen. Daarnaast wensen we iedereen hele goede zomermaanden en voor zover aan de orde een heel goede vakantie!

2 juli 2020, Henk Bergmans en Harry Keijzer